

Roman Taborski

Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego (1975-1977)

Biuletyn Polonistyczny 20/4 (66), 2-5

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

naukowej i dydaktycznej, kontaktach naukowych krajowych i zagranicznych, sesjach, wyższych odznaczeniach i nagrodach, jakie otrzymali za służeńi pracownicy, studenckich kołach naukowych itp.

W tej sprawie nawiązaliśmy kontakt ze wszystkimi instytutami filologii polskiej, nie wszystkie jednak, jak dotychczas, odpowiedziały na nasz apel. Ze względu jednak na terminy wydawnicze zdecydowaliśmy się opublikować nadesłane teksty, mimo ich niekompletności.

Korespondenci nasi różnorako ujęli przesłany materiał – dotyczy to zarówno formy opracowania, jak zakresu i objętości informacji – postanowiliśmy jednak nie ingerować w te sprawy, drukując nadesłane teksty w ich oryginalnej formie.

WYDZIAŁ POLONISTYKI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO (1975-1977)

Na początku roku akad. 1975/76 na Uniwersytecie Warszawskim został utworzony samodzielny Wydział Polonistyki, który powstał w wyniku podziału na dwa odrębne wydziały dotychczasowego Wydziału Filologii Polskiej i Słowiańskiej. Pierwszym dziekanem Wydziału Polonistyki UW była prof. dr Janina Kulczycka-Saloni; od 1 X 1976 r. dziekanem jest prof. dr hab. Jan Detko, a prodziekanami: prof. dr hab. Roman Tabor-ski oraz lingwistki doc. dr hab. Barbara Bartnicka i doc. dr hab. Danuta Buttlerowa.

Wydział Polonistyki UW składa się z trzech instytutów i trzech katedr, mianowicie Instytutu Literatury Polskiej, Instytutu Języka Polskiego, Instytutu Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców "Polonicum" oraz Katedry Kultury Polskiej, Katedry Filologii Klasycznej i Katedry Językoznawstwa Ogólnego.

Dyrektorem Instytutu Literatury Polskiej jest obecnie doc. dr hab. Andrzej Lam, a przewodniczącym Rady Naukowej – prof. dr Zdzisław Libera. W skład Instytutu wchodzi następujące zakłady: Zakład Literatury Staropolskiej i Oświecenia (kier. prof. Z. Libera); Zakład Literatury XIX wieku (kier. doc. dr hab. Ewa Warzenica-Zalewska); Zakład

Literatury XX wieku (kier. doc. dr Janusz Rohoziński); Zakład Teorii Literatury i Poetyki (kier. doc. A. Lam); Zakład Metodyki Nauczania Literatury Polskiej (kier. doc. dr hab. Karol Lausz).

Na początku roku akad. 1975/76 została powołana Katedra Kultury Polskiej, której kierownictwo objął prof. dr hab. Jarema Maciszewski z Wydziału Historycznego UW. Do tej Katedry przeszedł w całości dotychczasowy Zespół Historii i Teorii Dramatu, Teatru i Filmu, kilku pracowników z Zakładu Teorii Literatury i Poetyki oraz doc. dr Stanisław Siekierski z Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej. W ramach Katedry ukonstytuowały się następujące zespoły naukowo-badawcze: Zespół Socjologii Literatury (kier. doc. S. Siekierski, zob. s. 5), Zespół Teatrolologii (kier. prof. R. Taborski) i Zespół Filmo-logii (kier. dr Wojciech Wierzewski).

Pracownicy Wydziału Polonistyki UW prowadzą zajęcia dydaktyczne zarówno na studiach stacjonarnych, jak Studium Filologii Polskiej dla Pracujących oraz w Filii UW w Białymstoku (zob. s. 10). W marcu 1977 r. rozpoczęła studia następna grupa uczestników Studium Doktoranckiego. Kontynuowane są zajęcia Studium Podyplomowego dla nauczycieli-polonistów w szkołach średnich z terenu Warszawy i sąsiednich województw.

Do tradycji warszawskiej polonistyki uniwersyteckiej należy organizowanie otwartych sesji naukowych przeznaczonych zarówno dla pracowników naukowych i studentów, jak nauczycieli i innych zainteresowanych osób spoza uczelni. W dniach 20-21 XI 1975 r. zorganizowano sesję poświęconą twórczości Stefana Żeromskiego i Władysława Stanisława Reymonta, z okazji 50 rocznicy śmierci tych pisarzy. Wśród referentów, oprócz pracowników UW, znaleźli się również poloniści z Moskwy, Pragi, Berlina i Lipska (por. BP, z. 61, s. 29-34). 6 XII 1976 r. odbyła się sesja poświęcona twórczości Aleksandra Fredry, zorganizowana przez Instytut Literatury Polskiej UW oraz Oddział Warszawski Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza.

11 XI 1976 r., w pierwszą rocznicę śmierci prof. dra Jana Zygmunta Jakubowskiego, odbyła się sesja poświęcona jego pamięci, połączona z uroczystością nadania imienia profesora jednej z sal w gmachu Polonistyki UW (por. BP, z. 63, s. 108-110).

W dniach 19-20 V 1977 r., w związku z pierwszą rocznicą śmierci prof. dra Juliana Krzyżanowskiego, odbyła się sesja poświęcona jego pamięci zorganizowana przez Komitet Nauk o Literaturze Polskiej PAN, Wydział Polonistyki UW, Instytut Badań Literackich PAN i Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza, połączona z uroczystością nadania imienia profesora Krzyżanowskiego jednej z sal gmachu Auditorium Maximum UW (por. BP, z. 65, s. 62-66).

Do wygłaszania wykładów dla studentów Wydziału Polonistyki UW są nadal zapraszani wybitni przedstawiciele stołecznego środowiska literackiego. W roku akad. 1976/77 wykład na temat polityki kulturalnej PRL prowadził Włodzimierz Sokorski; na rok akad. 1977/78, oprócz kontynuacji tego wykładu, są jeszcze przewidziane wykłady Lesława Bartelskiego (o literaturze lat okupacji) oraz Andrzeja Kuśniewicza.

We wrześniu 1976 r. został powołany nowy skład redakcji "Przeglądu Humanistycznego", który przeobraził się w organ wydziałów humanistycznych UW. Redaktorem naczelnym został doc. J. Rohoziński; pracownicy Wydziału Polonistyki UW wchodzą również w skład nowej redakcji i nowo utworzonego komitetu redakcyjnego.

Poważnemu rozszerzeniu uległ zakres działalności Instytutu Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców, kierowanego przez prof. dr hab. Marię Straszewską. W ostatnich latach staraniem tego Instytutu organizowane są po dwa Kursy Wakacyjne: w sierpniu dla początkujących sławistów i polonistów zagranicznych, przeważnie studentów, oraz we wrześniu - dla osób zaawansowanych (wykładowców języka polskiego, tłumaczy literatury polskiej, pracowników wydawnictw itp.), a ponadto jeszcze, w okresie zimowym, osobny kurs dla polonistów włoskich. Ponadto "Polonicum" prowadzi stale lektoriaty dla zagranicznych stypendystów oraz opracowuje pomoce dydaktyczne do nauki języka polskiego.

Kontynuowana jest aktywna współpraca warszawskiej polonistyki uniwersyteckiej z uniwersyteckimi ośrodkami polonistycznymi w Moskwie, Pradze, Berlinie i Lipsku. Współpraca z Uniwersytetem im. Łomonosowa w Moskwie polega na wzajemnej wymianie pracowników oraz przygotowaniu wspólnych wydawnictw. Corocznie, na przemian w Warszawie i Pradze, organizowane są polsko-czeskie konferencje naukowe z udziałem

łem polonistów, bohemistów i rusycystów, zarówno historyków literatury, jak językoznawców. Na temat działalności polsko-NRD-owskiej komisji polonistycznej por. informację w BP, z. 58, s. 55-56.

W ostatnim czasie obserwuje się ożywienie współpracy warszawskiej polonistyki uniwersyteckiej z Instytutem Badań Literackich PAN. Współpraca ta znajduje wyraz m.in. w prowadzeniu przez pracowników IBL zajęć dydaktycznych na Wydziale Polonistyki UW, we wspólnym zorganizowaniu sesji poświęconej pamięci profesora Juliana Krzyżanowskiego oraz we wspólnym przygotowywaniu przez Zespół Historii Literatury Polskiej drugiej połowy XIX wieku UW (pod kierownictwem prof. J. Kulczyckiej-Saloni) i IBL PAN zbiorowego wydawnictwa pt. "Problemy literatury polskiej okresu pozytywizmu".

Prof. dr Roman Taborski

KATEDRA KULTURY POLSKIEJ UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Katedra Kultury Polskiej powstała w roku akad. 1975/76 jako zespół dydaktyczny powołany do realizacji programu nauczania na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Organizacyjnie stanowi ona część składową Wydziału: nie prowadzi odrębnej rekrutacji studentów, nie realizuje też pełnego samodzielnego programu studiów. Zasadniczym jej celem dydaktycznym jest wprowadzenie studentów polonistyki w problematykę teoretyczną kultury, przygotowanie ich do analizowania wzajemnych związków między kulturą a naturą, kulturą a społeczeństwem, a także do samodzielnych analiz funkcji kultury symbolicznej w rozwoju społeczeństwa, do przyswojenia sobie podstawowych zasad wartościowania zjawisk kultury.

Zadania te realizowane są w sposób niejednorodny. Wspólny, jednolity program nauczania mają wszyscy studenci polonistyki tylko w pierwszym roku studiów: obowiązani są wtedy do uczestniczenia w zajęciach o charakterze konwersatoryjnym, których tematyka określona jest w programie bardzo szeroko: "Wybrane zagadnienia z teorii i historii kultury oraz kultury współczesnej". Na Uniwersytecie Warszawskim program ten reali-